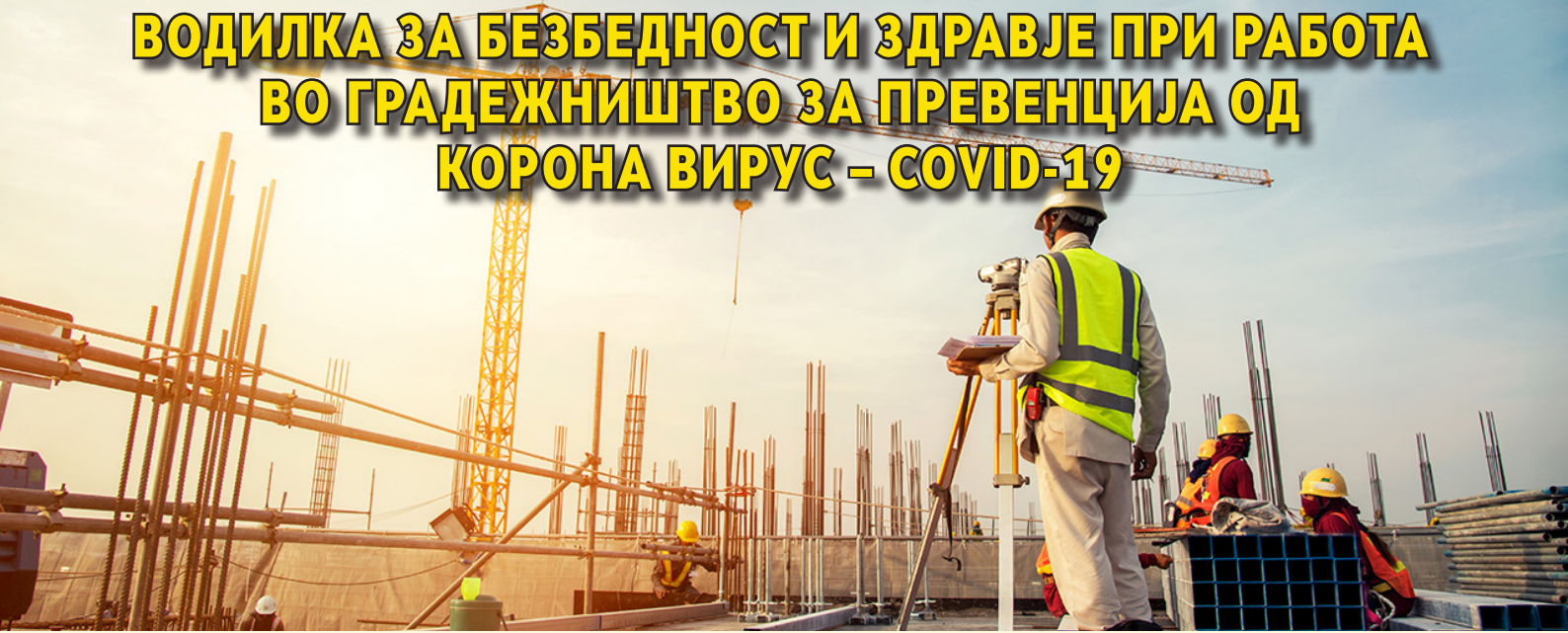

**ДА РАБОТИМЕ БЕЗБЕДНО И ЗДРАВО
Е НАШЕ ЛЕГИТИМНО ПРАВО!**

ВОДИЛКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА ВО ГРАДЕЖНИШТВО ЗА ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОРОНА ВИРУС – COVID-19

1. Предизвици во градежништвото:

1. Бизнисот и личниот живот се во застој, а во градежниот сектор се очекуваат големи загуби заради ограничувањата на работната сила, затварање на градилиштата и можните болни работници
2. Инвеститорите се соочуваат со истиот проблем кој го предизвикува новиот корона вирус и пандемијата на COVID – 19 зголемен со застојот во финансиите. Ова може да предизвика и неликвидност на инвеститорите и неможност за надмирување на обврските
3. Промена на стандардните начини на комуникација и зголемена примена на виртуелната работа и комуникација во градежната индустрија
4. Навремено обезбедување на дозволи за работа во време на забрана за движење и доаѓање на работа.
5. Немоžност за навремена набавка на лична заштитна опрема (маски, ракавици и др.) и средства за дезинфекција поради недостаток на пазарот.
6. Немоžност за навремено обезбедување на материјали за работа заради недостаток на пазарот
7. Проблеми поврзани со транспортните компании и специјализираните машини и уреди потребни во градежништвото. Со оглед дека испораката на материјали зависи од динамиката на работата, добавувачите честопати ја одложуваат испораката и нудат повисока цена, така што договорите се сериозно нарушени, а вработените се загрижени за нивната егзистенција.
8. Недостаток на работна сила поради ограничено движење и зголемено отсуство од работа.
9. Немоžност за обезбедување на материјали и хигиена на градилиштата (недостаток на вода , неправилно отстранување на комунален отпад и др)
10. Зголемен број на пријави на државните органи за остварување на работничките права во однос на безбедноста и здравје при работа
11. Можен негативен имиџ во јавноста заради споредбата со останатите индустрии

1. Обврски на работодавачот

1. Според прописите за безбедност и здравје при работа, работодавачот е должен да обезбеди безбедни и здрави услови за работа на своите вработени, како и на луѓето кои времено присуствуваат на локацијата каде што се одвива работниот процес.
2. Оценката на спроведените механизми за безбедност и здравје на работа, работодавачот ги оценува преку спроведување на проценка на ризиците присутни на работното место, но и на вообичаените места на движење на вработениот поврзани со неговата работа. Во случај на Корона вирусот, тоа може да бидат оние кај кои постои ризик да бидат изложени на вирусот.
3. Проценете ги ризиците за безбедност и здравје при работа и потенцијалните влијанија на COVID-19 врз вашата деловна активност. Работодавците треба да ја прилагодат превенцијата за сузбивање на пандемијата врз основа на темелна проценка на опасност, користејќи соодветни комбинации на инженерски и административни мерки, безбедни работни практики и лична заштитна опрема за заштита на вработените.
4. Мерките за превенција на вирусот треба да се спроведат од тргнување од домот (транспорт), влезот на градилиштето, контејнерот и на секое работно место (поставување на бариери, диспензери за дезинфекција, обезбедување на хартиени крпи, течни садови за сапуни, канти за комунален отпад и др.) до заминување од работното место.
5. Организирајте мерки за дезинфекција на работното место. Истите треба да се спроведат на почетокот на работното време, а потоа отприлика на секој два часа (доколку тоа го побарува работната динамика – поголема циркулација на различни лица).
6. Задолжете ги водачите на тимови на дневна основа да ги брифираат вработените, покрај дневните задачи, така и за сознанијата поврзани со новиот корона вирус, COVID – 19 заболувањата, така и за мерките за претпазливост.
7. Соберете основен тим кој ќе ажурира и управува со сите клучни проблеми што можат да произлезат од влијанието на COVID-19. Ова е тековна криза и така секој ден може да се појават нови информации.
8. Информирајте ги редовно вашите вработени и трудете се да има поголема меѓусебна комуникација. Да се има прецизна и јасна комуникација е уште поважно во оваа криза.
9. Водете ажурирани записи за присуство на работно место за вработените и кооперантите. Ако некој се разболи, треба да се евидентира и да се известат надлежните органи. Заболениот испрате го дома и изолирајте ги оние што директно или индиректно контактирале кога се појавиле првите симптоми кај заболеното лице, и направете детален записник за овој круг на комуникација. Забележете кој од вработените е болен, а кој е во самоизолација.
10. Надгледувајте го работниот процес и осигурете се дека тој се одвива во согласност со градежните регулативи, во согласност со тековните препораки за безбедност и здравје при работа.
11. Ограничете го непотребното движење помеѓу локациите, контејнерите и канцелариите или затворете ги индивидуалните локации или простории кога е потребно.
12. Дополнително едуцирање на вработените за мерките за превенција за борба против КОРОНА ВИРУС (соодветни апликации, флаери, постери), со главен осврт на мерките за превенција.
13. Обезбедување и одржување на работното место без ризик за безбедноста и здравјето при работа и овозможување на соодветни олеснувања на вработените за извршување на своите работни активности.
14. Обезбедете во кругот на градилиштето места кои ќе бидат соодветно снабдени со сапун, вода и тоалетна хартија и осигурете се дека тие се чуваат чисти, правилно складирани и правилно се одржуваат.
15. Обезбедете посебен буџет во компанијата кој ќе биде наменски користен за справување со пандемијата.

2. Обврска на вработените:

1. За да се заштитите себе, вашите најблиски и вашите колеги, кога станува збор за пандемијата, постапувајте како да сте вие носителот на вирусот и се обидуваат да ги заштитите другите да не се заразат.
2. Следете ги упатствата за мерки за превенција на COVID-19, како на работното место така и во вашиот приватен живот. Влијаат на другите со личен пример. Ако приметите дека другите не ги почитуваат упатствата веднаш предупредете ги.
3. Почитувајте ја ПОСТАПКА и добрата хигиенска практика, не оставајте никаков неред и отпадоци!
4. Редовно и темелно мијте ги рацете со сапун и вода. Доколку вода и сапун не се достапни, користете средство за суво миене на раце на база на алкохол.
5. Одржувајте социјална дистанца, што подразбира најмалку 2 метра помеѓу себе и другите, не се ракувајте и не се прегнувајте
6. Избегнувајте допирање со раце на очите, устата и носот .
7. Доколку се закашлате или кивнете користете марамичка или свиокот на лактот (надлактица). Искористената марамичка веднаш фрлете ја во корпа за отпадоци и повторно измејте (дезинфицирајте) ги рацете.
8. Вежбајте респираторна хигиена.
9. Намалете ги контактите со другите, следејќи ги упатствата за самоконтрола, самоизолација или изолација.
10. Не споделувајте пијалаци и храна со останатите колеги.
11. Практикувајте носење на маски и ракавици, доколку е потребно.
12. Користите лична заштитна опрема (ЛЗО) на правилен начин.
13. Избегнувајте престој во затворени простории и непотребни собири.
14. Ограничете ги контактите со личности од висок ризик, како што се повозрасните колеги и оние со слабо здравје.

3. Во просториите за ручек, одмор и пресоблекување

1. Секој вработен треба да има обезбедено ручек или со себе да си понесе храна. Препорачливо е да се користи пакована храна.
2. Пред и по завршување со оброкот, да се дезинфицираат рацете и отпадот да биде исфрлен во канти за посочената намена.
3. Во просториите каде што се руча, потребно е да се осигурате дека за време на оброкот лицата се одалечени најмалку 1,5 - 2 m, да нема задржување/групирање во просторијата.
4. Доколку растојанието е помалку од предвиденото, вработените треба да рчуваат свртени со грб едни накај други.
5. Организирајте ја работата така што, на паузата за ручек не заминуваат сите вработени во исто време, за таа цел времето за пауза може да се прераспредели
6. Идеално е ручекот во затворен простор да се организира по претходно формирани групи (на пр. во кои што работат)
7. Во просторијата за подготовка на кафе / чај може да се наоѓаат најмногу онолку лица колку е доволно
8. Во просториите за пресоблекување треба да има најмногу онолку луѓе колку е доволно да се одржува потребното растојание или најмалку 5 лица во исто време
9. Времето потребно за пресоблекување треба да биде продолжено или распределено за да не создава на гужва

ВОДИЛКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА ВО ГРАДЕЖНИШТВО ЗА ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОРОНА ВИРУС – COVID-19

10. Да се спроведува редовна дезинфекција на просториите за ручек, одмор и пресоблекување со средства на база на хлор.
11. Примената на санитарни мерки на работните места и помошните простории треба да се врши пред започнување со работа, за времена на прекин на работата, во текот на работата (препорачано на секои два часа) и по завршување на работните смени. После примена на санитарните мерки, добро да се проветри. Истите мерки се однесуваат и за службените возилата, како и за опремата за работа.
12. Вработените кои задолжително носат униформа, треба да ја менуваат секој ден. Ако работната облека се одржува дома, неопходно е да се пере/чисти на високи температури, а по сушењето, ако типот на материјалот дозволува, да биде испеглана. Чувајте ја личната облека одвоена од службената / заштитната облека и опремата.
13. Да се обезбеди дезинфекција на работното место на сите површини (поводи, ракохвати, рачки/кваки и брави на вратите, врати, лифтови, тоалети) со препарати кои содржат хлор. Работните површини/плочи, корпи, средства за работа и што било друго што доаѓа во директен контакт со рацете, се дезинфицираат со средства базирани на алкохол. Доколку нема можност или постои ограничување во набавка на средства за дезинфекција, возможно е да се користат средства за домаќинство кои служат за дезинфекција, но да се внимава да не се штетни по здравјето на вработените.

4. Обврска на инвеститорите:

1. Во соработка со претставници на изведувачите, државни служби и кризни штабови да се дефинира начинот на организирање на работата на градилиштата и неопходните превентивни мерки во борбата против КОРОНА ВИРУС (пријава за работа до надлежните органи, обезбедување на дозвола за работа и движење на луѓе и возила, работа со комунални компании, обезбедување заштитна опрема, средства за дезинфекција и итн.)
2. Преку ангажираниот надзор и кординатори за изведување на работа, заедно со раководителите, изведувачите и нивните лица за безбедност и здравје при работа, на дневно ниво, непосредно или ONLINE, да се дефинираат мерките за безбедност и здравје при работа, а посебно на мерките за превенција од КОРОНА ВИРУС.
3. Формирајте синџир на комуникација – од каде излегуваат информациите, преку кого се споделуваат и кај кого завршуваат. Ова е исклучително важно во ситуација на навремена и соодветна комуникација внатре во компанијата, но и надвор, кон трети страни.
4. Да се даде помош на изведувачите, како и на сите подизведувачи, во дефинирање на приоритетите и примената на мерките за БЗР во превенција од КОРОНА ВИРУС.
5. Формирајте фонд наменет за справување со последиците од новиот корона вирус и COVID-19 заболувањето.
6. Направете постапка, во случај на заболен вработен од COVID – 19, како да се информирате за состојбата на вработениот и како можете да помогнете во негово побрзо оздравување.

5. Обврски на изведувачот:

1. Формирање на тим за делување и спроведување на превентивни мерки во борбата против КОРОНА ВИРУСОТ.
2. На дневна основа во соработка со претставниците на инвеститорот, подизведувачот и лицето за БЗР да се дефинираат потребните мерки и процедури во борбата против КОРОНА ВИРУСОТ.
3. Едукација на сите вработени на градилиштето.
4. Да се подготват процедури и овозможат алатки за кореспонденција со вработените кои се оневозможени да присуствуваат заради ограничено движење - можност за испраќање, ажурирање на податоци и фотографии, е-маил апликација, скајп сотаноци, снимање на градилиштето со дрон, видео надзор и др.

ВОДИЛКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА ВО ГРАДЕЖНИШТВО ЗА ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОРОНА ВИРУС – COVID-19

5. Помагање на подизведувачите во обезбедување на работни дозволи и движење за време на забрана, како и обезбедување на заштитна опрема и средства за дезинфекција.
6. Поставете високи хигиенски стандарди, давајте приоритет на здравјето и благосостојбата на вашите вработени. Воспоставете протоколи за хигиена со најдобри практики.
7. Формирајте фонд наменет за справување со последиците од новиот корона вирус и COVID-19 заболувањето
8. Направете постапка за во случај на заболен вработен од COVID – 19, како да се информирате за состојбата на вработениот и како можете да помогнете во негово побрзо оздравување

6. Сомневање на случај на инфекција - простор, чистење:

1. Се чистат и дезинфицираат: сите достапни површини во просториите / машините / тоалетите и др. каде што престојувал вработениот за кого постои сомнеж за инфекција: рачките на вратите, ракохватите, предмети што се достапни за секого (кујнски уреди, санитарии во тоалетите, итн.).
2. Сите лични работи на останатите вработени кои дошле во контакт со околината (марамчиња, маска, ракавици ...) ставете ги во посебни кеси користејќи чисти ракавици, врзете ја и обележете ја. Извадете ги ракавиците, исфрлете ги и темелно измијте ги рацете.

7. Доколку на градилиштето е идентификуван/потврден случај/заболен од covid-19 потребно е затворање на истото:

1. Ангажирање на компании за дезинфекција. Санирајте и дезинфицирајте ја целата локација, доколку е потребно.
2. Осигурете се дека локацијата е безбедна пред затворањето - ова значи дека локацијата не е лесно достапна, сите опасности се отстранети и заштитени од ризик од пожар, итн.

Важно !

Чекор 1: Консултирајте се со Вашиот претпоставен, Претставникот на вработените за Безбедност и здравје при работа и Стручно лице за Безбедност при работа, на дневно ниво што се треба да превземете во борба со вирусот. Доколку не се обезбедени соодветни услови и средства за работа, најпрвин информирајте го и побарајте го истото од работодавачот. Доколку сметате дека не се исполнети основните услови имате право да одбиете работа и да ги информирате надлежните институции.

Чекор 2: Внимавајте на работното време и времето поминато од и до работното место. Не секогаш можете да се заразите од вирусот на работа. Потребна е голема претпазливост и во останатиот дел од денот, во часовите кога не е забрането движењето. Посочете го ова и на Вашиот претпоставен, да врши редовна дезинфекција на алатот и просторот кој Ве опкружува.

Чекор 3: Потрудете да бидете лицето кое треба сите да го следат. Едноставно промовирајте култура за однесувањето на останатите колеги на градилиштето. Работете тимски и применувајте ги превентивните мерки против корона вирусот. Одржувајте ја хигиената секогаш на највисоко ниво. Дезинфекција на рацете и чевлите направете при секое влегување и излегување од работното место, а по завршувањето на работата, веднаш извадете ја заштитната облека и перете ја секојдневно. Меѓусебното растојание секогаш да биде на повеќе од два метри. По можност секогаш користете го сопствениот алат.

Чекор 4: По завршувањето на обврските задолжително миеење на рацете и во строго затворен сад за отпад да се фрлаат сите средства што Ви биле доделени за еднократна употреба. Личната заштитна опрема секогаш треба да е соодветна на Вашите работни задачи. При паузите за ручек, избегнувајте групирања со колегите.

Чекор 5: Во случај на позитивен лабораториски потврден случај на КОВИД-19 на вработено лице (со или без симптоми), лицето веднаш се изолира и испраќа дома и се советува ВЕДНАШ да го контактира својот матичен лекар.

Чекор 6: Одговорното лице на фирмата го известува Центарот за јавно здравје (ЦЈЗ) им доставува комплетни податоци за позитивниот работник/ци на КОВИД-19 (име и презиме, адреса, тел. број) подготвува список на лица кои согласно работното место се во близина (до него ,пред и позади) на работното место на позитивниот работник кој се предава на епидемиолошката служба од ЦЈЗ.

**ВОДИЛКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА ВО ГРАДЕЖНИШТВО
ЗА ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОРОНА ВИРУС – COVID-19**

Чекор 7: По направениот епидемиолошки увид од страна на ЦЈЗ и направената проценка на ризик, се дефинира листата на лица кои со решение од Државниот санитарен и здравствен инспекторат се ставаат под здравствен надзор за домашна изолација во траење од 14 дена.

Чекор 8: По направеното темелно механичко чистење на погоните /просториите и направената дезинфекција од страна на овластена установа за ДДД, се продолжува со нормалниот производствен процес

Чекор 9: Секојдневно следете ги препораките од СЗО и надлежните институции. Колку повеќе ги почитуваме препораките и се придржуваме кон истите, толку побрзо ќе го надминеме овој проблем.

Чекор 10: Секојдневно следете ги препораките од СЗО и надлежните институции. Колку повеќе ги почитуваме препораките и се придржуваме кон истите, толку побрзо ќе го надминеме овој проблем.

ВО СЛУЧАЈ ДА ПРИМЕТИТЕ СИМПТОМИ ОД COVID-19 КАЈ ВАС ИЛИ КАЈ БИЛО КОГО НА ГРАДИЛИШТЕТО, ИНФОРМИРАЈТЕ ГО ДИРЕКТНИОТ ПРЕТПОСТАВЕН И ПОБАРАЈТЕ ПОМОШ ОД ВАШИОТ МАТИЧЕН ЛЕКАР КОЈ ЌЕ ВИ ДАДЕ ПОНАТАМОШНИ ИНСТРУКЦИИ. ИСТО ТАКА МОЖЕТЕ И НА ЈАВНО ДОСТАПНИТЕ БРОЕВИ,

СГИП контакт телефон: +389 71 330 190 и +389 72 307 631

**МЗЗПР контакт телефон: +389 (0)22 77 48 68
www.mzzpr.org.mk**

КОНТАКТ ТЕЛЕФОН ОД ЦЕНТРИТЕ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ:

ТЕЛЕФОНСКИ БРОЕВИ ЗА КОНТАКТ

ЦЈЗ Битола	071/261-330
ЦЈЗ Велес	071/219-278
ПЕ Гевгелија	078/545-444
ЦЈЗ Кочани	071/373-913
ЦЈЗ Куманово	070/215-851
ЦЈЗ Охрид	070/723-029
ЦЈЗ Прилеп	076/475-747
ЦЈЗ Скопје	071/289-614
ЦЈЗ Срумица	072/235-543
ЦЈЗ Тетово	075/240-464
ПЕ Гостивар	076/365-161
ЦЈЗ Штип	078/365-613
ИЈЗ Скопје	078/387-194
ЗД Ало докторе	02/15-123

Користени извори

<https://www.cdc.gov/>

<https://www.cpwr.com/covid-19>

http://www.ibew.org/media-center/Articles/20Daily/2003/200318_COVID-19

Препорака од надлежни национални институции

Поддршка и вклученост на

Членови на СГИП, МЗЗПР и BALcanOSH.net